

Ο Φιλελληνισμός στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης

Η εικόνα της Ελλάδας πριν από την Επανάσταση του 1821

Η κατοικία του Γάλλου Προξένου Fauvel στην Αθήνα (1836) αποτέλεσε τον πρόδρομο της φιλελληνικής εικονογραφίας.

Σε αντίθεση με το έργο των περιηγητών που προηγήθηκαν, που χαρακτηρίζεται από τον θαυμασμό ενός πολιτισμού που χάθηκε, το έργο του Dupré διαπνέεται από τον φιλελληνισμό της περιόδου 1820-1830 και την προσδοκία για την αναγέννηση της χώρας.

Το κίνημα του φιλελληνισμού γίνεται ισχυρό

Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης και παρά την αρνητική αντίδραση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, οι εκκλήσεις των αγωνιστών βρίσκουν γόνιμο έδαφος στις διαποτισμένες από το πνεύμα του φιλελευθερισμού κοινωνίες. Με στόχο αρχικά τη **συγκέντρωση ανθρωπιστικής βοήθειας** και, στη συνέχεια, την έμπρακτη υποστήριξη του αγωνιζομένου λαού σχηματίζονται **φιλελληνικές επιτροπές**.

Η Ελληνική Επανάσταση στην τέχνη

Ο καλλιτεχνικός κόσμος δεν έμεινε αμέτοχος στις φιλελληνικές κινητοποιήσεις. Ιδιαίτερα οι **Γάλλοι καλλιτέχνες** βρήκαν στον Αγώνα των Ελλήνων μια αστείρευτη, γεμάτη συμβολισμούς πηγή έμπνευσης, ταυτίζοντάς τον με την αιώνια πάλη του ατόμου για ελευθερία. Από το 1822 παρουσιάστηκαν στο Παρίσι έργα που αφορούσαν στην Ελληνική Επανάσταση, ενώ στην αγορά κυκλοφορούσαν χαρακτηριστικά με προσωπογραφίες Ελλήνων οπλαρχηγών, αλληγορικές και πολεμικές συνθέσεις. **Φιλελληνικές συνθέσεις** διακοσμούν χρηστικά αντικείμενα που πωλούνται σε παζάρια "υπέρ των Ελλήνων". Τα έργα αυτά μεταφράζουν σε εικόνες την ιδεολογία και τις επιδιώξεις του φιλελληνικού κινήματος και συνθέτουν ένα ποικίλο και πολύχρωμο εικονογραφικό πανόραμα της Ελληνικής Επανάστασης.

Η καταστροφή της Χίου

Ο πρωτότυπος πίνακας του Ε. Delacroix βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο του Λούβρου. Αποτελεί ένα από τα πιο λαμπρά αφιερώματα της τέχνης στην Ελληνική Επανάσταση και ένα από τα σημαντικότερα έργα του γαλλικού Ρομαντισμού. Στις 30 Μαρτίου 1822 τουρκικές δυνάμεις αποβιβάστηκαν στη Χίο με στόχο την καταστολή επαναστατικού κινήματος. Ο τουρκικός στρατός προέβη σε λεηλασίες, σφαγές και αιχμαλωσίες οι οποίες αφάνισαν κυριολεκτικά τον πληθυσμό του νησιού. Τα γεγονότα προκάλεσαν την **κατακραυγή της φιλελληνικής Ευρώπης** και θεωρήθηκαν περίτρανη απόδειξη της τουρκικής βαρβαρότητας.

Ευρωπαίοι εθελοντές στον επαναστατημένο ελλαδικό χώρο

Οι πρώτες αποστολές

• Οι περισσότεροι εθελοντές έφθασαν στην Ελλάδα τα δύο πρώτα χρόνια του Αγώνα. Προέρχονται από όλη την Ευρώπη και συνθέτουν ένα ετερόκλητο σύνολο ιδεαλιστών, φιλελεύθερων δημοκρατικών, βοναπαρτιστών και παροπλισμένων βετεράνων των ναπολεόντειων πολέμων. Ο κύριος όγκος ανήκει σε Γερμανούς, ακολουθούν οι Γάλλοι και οι Ιταλοί, ενώ συμμετέχουν Πολωνοί, Ελβετοί, Βρετανοί, Αμερικανοί αλλά και κάτοικοι των Βαλκανίων.

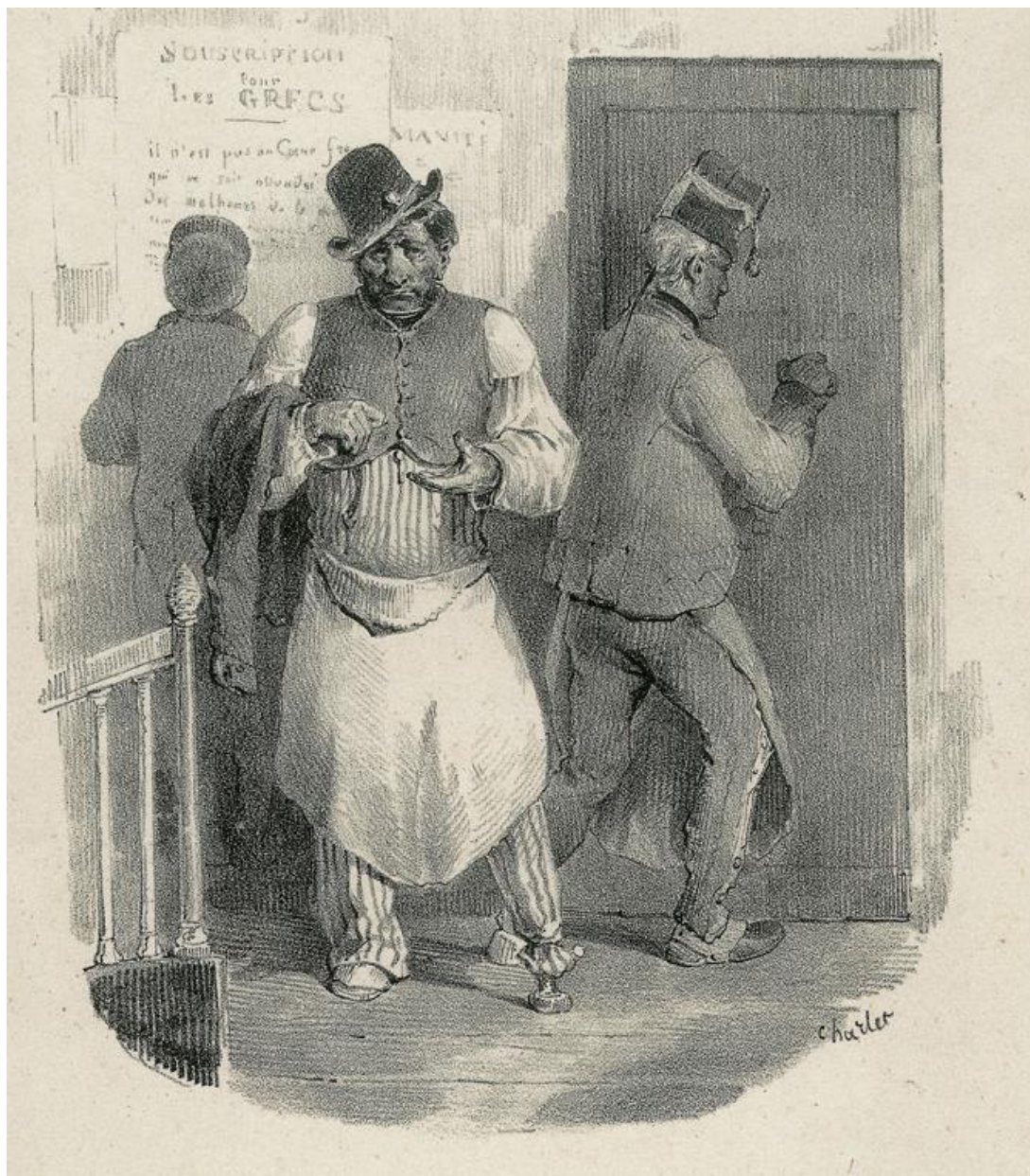
Jean de Targov
Un des francs accourus au secours des Grecs, monta le premier
le drapeau de la liberté à l'Alona.

Le Chef de Bataillon Dania,
Commandant le Bataillon Sacré des francs en Grèce

Ο Λόρδος Βύρων

- **George Gordon Noël Byron** (1788- 1824) δεν υπήρξε μόνο ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της αγγλικής ποίησης των αρχών του 19ου αιώνα. Η προσωπικότητα και ο τρόπος ζωής του τον ανέδειξαν σε **σύμβολο του Ρομαντισμού**.

Φιλελληνική παραγωγή

Η φιλελληνική κίνηση στη Γαλλία

- Στη Γαλλία η φιλελληνική κίνηση εκδηλώνεται από το 1821. **Δημοσιεύσεις και φυλλάδια** όπως η «Πρόσκληση προς τους Γάλλους» και η «Πρόσκληση προς τα Έθνη» και αργότερα η «Πρόσκληση προς τα Χριστιανικά Έθνη» του Benjamin Constant και η «Πραγματεία για την Ελλάδα» του Chateaubriand, προσπαθούν να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν το κοινό.

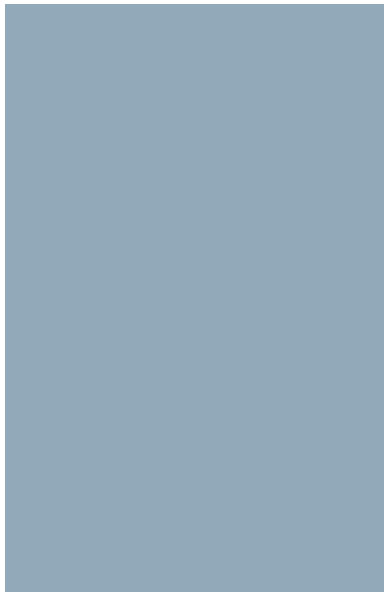
Γάλλοι καλλιτέχνες και ποιητές εμπνέονται από τον ελληνικό Αγώνα

Από τις «υπέρ των Ελλήνων» εκθέσεις ζωγραφικής που διοργανώνονται στη Γαλλία οι πιο γνωστές ήταν εκείνες στην Γκαλερί Lebrun (1826) όπου συγκεντρώθηκαν έργα με «ελληνικά θέματα» των Delacroix, Scheffer, Dénériat, Decaisne, Vernet δίπλα σε πίνακες των David, Gros και Girodet. Η απίστευτη επιτυχία τους, με έσοδα περισσότερα από 30000 γαλλικά φράγκα, αποδεικνύει το μέγεθος της στράτευσης των Γάλλων καλλιτεχνών και του κοινού στο φιλελληνικό κίνημα. Ο επαναστατικός και φιλελεύθερος χαρακτήρας τους είναι σαφής σε κάθε αναφορά στις εκθέσεις, που ονομάστηκαν από τον τύπο «Salon des Grecs».

Ο
Φιλελληνισμος
μετα το 1825

Το φιλελληνικό κίνημα δυναμώνει

Μετά το 1825 ο ευρωπαϊκός φιλελληνισμός μπαίνει στην πιο δραστήρια περιόδό του. Στο Παρίσι ιδρύεται η **νέα Φιλελληνική Επιτροπή** συγκεντρώνοντας επιφανή πρόσωπα της γαλλικής κοινωνίας. Ανάμεσά τους ο **Σατωβριάνδος** αναδεικνύεται σε έναν από τους πλέον ενθουσιώδεις υποστηρικτές της ελληνικής υπόθεσης στο Γαλλικό Κοινοβούλιο. Το **κομιτάτο του Παρισιού** αναλαμβάνει την αρχηγία της ευρωπαϊκής φιλελληνικής κίνησης. Διατηρεί ισχυρούς δεσμούς με το μεγάλο κομιτάτο της Γενεύης όπου συμμετέχει ο βασικότερος συντονιστής του ευρωπαϊκού Φιλελληνισμού **Jean-Gabriel Eynard**, και συνεργάζεται με εκείνα της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών και της Σουηδίας. Στέλνει αντιπροσώπους του στην Ελλάδα, προκειμένου να ερευνηθούν οι επείγουσες ανάγκες, συγκεντρώνει εισφορές και δάνεια, φροντίζει για αποστολές εθελοντών και πολεμοφοδίων, ενδιαφέρεται για την εκπαίδευση νεαρών Ελλήνων στη Γαλλία, χρηματοδοτεί την έκδοση φιλελληνικών έργων και οργανώνει πλήθος εκδηλώσεων προς όφελος των Ελλήνων. Η **καλλιτεχνική παραγωγή** είναι πιο έντονη από ποτέ. Δραματικές συνθέσεις που εστιάζουν στη βαρβαρότητα των Τούρκων, στα μαρτύρια των Ελλήνων και τις απελπισμένες εκκλήσεις τους για βοήθεια αφυπνίζουν το κοινό αίσθημα.

Η ναυμαχία του Ναβαρίνου

Η κατατρόπωση του τουρκοαιγυπτιακού στόλου τον Νοέμβριο του 1827 στο Ναβαρίνο από τις συμμαχικές δυνάμεις χαιρετίστηκε με ενθουσιασμό από το φιλελληνικό κίνημα. Ως έναν βαθμό, η αλλαγή της θέσης της επίσημης Ευρώπης απέναντι στην ελληνική υπόθεση θεωρήθηκε αποτέλεσμα της συντονισμένης φιλελληνικής προσπάθειας και της πίεσης που άσκησε η ευαισθητοποιημένη κοινή γνώμη προς τις κυβερνήσεις

Το ελληνικό κράτος τιμάει τους Φιλέλληνες

Μετά την ίδρυση του νέου Ελληνικού κράτους η συμμετοχή των Φιλελλήνων στον Αγώνα του 1821 τιμήθηκε με συμβολικές πράξεις, όπως η ανέγερση μνημείων και η απόδοση των ονομάτων τους σε κεντρικές οδούς της πρωτεύουσας. Ο Alphonse Hilarion Touret, Γάλλος φιλέλληνας που πολέμησε στην Επανάσταση, όταν επέστρεψε στο Παρίσι συνέταξε κατάλογο των Γάλλων εθελοντών που συμμετείχαν στον Αγώνα. Το 1841 ύψωσε στο Ναύπλιο το **Μνημείο των Φιλελλήνων**, τα αποκαλυπτήρια του οποίου έγιναν στις 15 Ιουλίου 1842, στην εικοστή επέτειο από τη μάχη του Πέτα, και χάραξε εκεί τον κατάλογο των Φιλελλήνων.

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1821

ANNA ΚΟΛΙΤΣΙ Γ2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΡΟΣΙΑΣ 2020-2021
